

*Peace
Street*

خیابان مح

مصرفی آثار ارزشمند
خیابان های سی، تیر، میرا کوچک خان

دکتر امیر رضا فرهنگ

خیابان صلح

معرفی آثار ارزشمند
خیابان‌های سی‌تیر و میرزا کوچک خان

مولف:

امیررضا فرهید

عکس‌ها:

سعید محمودی ازناوه، امیررضا فرهید

طرح جلد و مشاور هنری:

استودیو مشق (مسجد چمن، حامد حکیمی)

گرافیک و صفحه‌آرایی:

ملیحه عنبری

پردازش و ویرایش تصاویر: مهرداد ریاضی

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ: اول

چاپخانه: پیمان نواندیش

قیمت: ۸۰۰۰۰ ریال

سرشناسه	فرهید، امیررضا، ۱۳۵۷-
عنوان و نام‌پدیدآور	خیابان صلح: معرفی بناهای ارزشمند خیابان سی‌تیر و میرزا کوچک خان / مولف امیررضا فرهید؛ عکس‌ها سعید محمودی ازناوه، امیررضا فرهید.
مشخصات نشر	تهران: شهرداری تهران، مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۱۶۴ ص: مصور (رنگی).
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۸۴۲-۳۱-۶
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه: ص: ۱۵۲.
یادداشت	نمایه.
عنوان دیگر	معرفی بناهای ارزشمند خیابان سی‌تیر و میرزا کوچک خان.
موضوع	۱- خیابان‌ها--ایران--تهران--مصور Streets--Iran--Tehran--Pictorial works ۲- خیابان‌ها--ایران--تهران--نقشه‌ها Streets--Iran--Tehran--Maps ۳- خیابان سی‌تیر (تهران) ۳۰ Tir Street (Tehran, Iran) ۴- تهران--آثار تاریخی--مصور Tehran (Iran)--Antiquities--Pictorial works شناسه افزوده محمودی ازناوه، سعید، ۱۳۴۶-، عکاس Mahmoudi Aznaveh, Saeed شهرداری تهران، مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران Tehran Municipality, Tehran Urban Planning and Research Center رده‌بندی کنگره DSR۲۰۷۹/۵۸۶۵۴۱۳۹۶: رده‌بندی دیویی ۱۲۲/۹۵۵: شماره کتابشناسی ملی ۴۸۶۰۵۸۶:

تمامی حقوق برای ناشر محفوظ است. هرگونه بهره‌برداری از متن و تصاویر این کتاب تحت هر عنوان از جمله استفاده در کتاب، فیلم و مطبوعات منوط به دریافت مجوز کتبی از ناشر و مولف است.

فهرست

۱- مقدمه، نام گذاری خیابان صلح / ۱۱

۲- معرفی محدوده خیابان سی تیر و میرزا کوچک خان / ۱۲

۱-۲- ثبت قرارگیری محدوده در تهران امروز و تعریف محور مورد مطالعه / ۱۲

۲-۲- اهمیت بررسی محور / ۱۳

۳-۱- روش‌های گزینش و تغییرات محور در دوران مختلف / ۱۴

الف- بررسی نقشه‌های تاریخی / ۱۴

۱-۱- بررسی نقشه ۱۲۷۰ شمسی (نقشه عبدالغفار) / ۱۴

۲-۱- بررسی نقشه ۱۳۰۰ شمسی (نقشه جدید طهران) / ۱۷

۳-۱- بررسی نقشه ۱۳۲۰ شمسی (نقشه راهنمای تهران و اطراف) / ۱۸

۴-۱- بررسی نقشه ۱۳۴۰ شمسی (نقشه تهران) / ۱۹

۵-۱- نتیجه‌گیری / ۱۹

ب- بررسی تصاویر هوایی دوره‌های مختلف محدوده محور / ۲۰

ج- علت نام گذاری خیابان سی تیر (واتر سیکل ۱۳۳۱ ش.) و خیابان میرزا کوچک خان / ۲۲

د- بررسی محور از منظر فرهنگی، هنری و اجتماعی / ۲۴

نقش محور در صنعت سینما / ۲۴

نقش محور در گفتمان اجتماعی / ۲۶

۳- رویداد مهم جهانی در محور / ۲۸

۱-۳- کنفرانس تهران / ۲۸

۲-۳- علل انتخاب تهران برای کنفرانس / ۲۹

۳-۳- جشن تولد چرچیل در تهران / ۳۱

۴- معرفی میدان مشق و بررسی آثار ارزشمند واقع در آن / ۳۳

۱-۴- معرفی میدان مشق / ۳۴

۲-۴- موزه ارتباطات (پست و مخابرات) / ۳۸

۳-۴- ساختمان‌های وزارت امور خارجه / ۴۳

۴-۴- مؤسسه کتابخانه و موزه ملی ملک / ۵۰

۵-۴- موزه ملی ایران / ۵۴

- ۵-۱-۴- موزه ایران باستان / ۵۵
- ۵-۲-۴- موزه دوران اسلامی / ۶۰
- ۶-۴- کتابخانه ملی / ۶۴
- ۷-۴- دانشگاه هنر (عمارت قزاقخانه) / ۶۶

۵- بررسی و معرفی آثار ارزشمند در خیابان سی تیر / ۷۱

- ۵-۱- معرفی آثار واقع در محدوده بخش جنوبی خیابان سی تیر / ۷۱
(حدفاصل خیابان امام خمینی تا خیابان سرهنگ سخایی)
- ۵-۱-۱- مسجد مجدالدوله / ۷۲
- ۵-۱-۲- بیمارستان سینا / ۷۶
- ۵-۱-۳- هنرستان ماندگار صنعتی تهران / ۷۸

۵-۲- بررسی و معرفی آثار ارزشمند واقع در محدوده بخش شمالی خیابان سی تیر / ۸۳ (حدفاصل خیابان سرهنگ سخایی تا خیابان جمهوری)

- ۵-۲-۱- ساختمان انستیتوت نیرو مسلح / ۸۴
- ۵-۲-۲- کلیسای بطرول مقدس / ۸۶
- ۵-۲-۳- کنیسه حییم / ۹۰
- ۵-۲-۴- موزه آبگینه و سفالینه‌ها / ۹۴
- ۵-۲-۵- بنیاد سینمایی فارابی / ۹۴
- ۵-۲-۶- باشگاه آراغات / ۱۰۸

۶- بررسی و معرفی آثار ارزشمند واقع در خیابان میرزا کوچک خان / ۱۱۱

- ۶-۱- دبیرستان فیروزبهرام / ۱۱۲
- ۶-۲- آتشکده آدریان / ۱۱۶
- ۶-۳- انجمن زرتشتیان تهران / ۱۲۱
- ۶-۳-۱- ساختمان انجمن / ۱۲۲
- ۶-۳-۲- ساختمان جشنگاه / ۱۲۳
- ۶-۳-۳- کتابخانه / ۱۲۶
- ۶-۴- ساختمان فرهنگی نوفل‌لوشاتو / ۱۲۷
- ۶-۵- مدرسه کوشش / ۱۳۰
- ۶-۶- کلیسای حضرت مریم مقدس / ۱۳۲
- ۶-۷- موزه آرامنه / ۱۳۷

پیوست یک

جانمایی آثار معرفی شده روی تصاویر هوایی سالیان مختلف / ۱۴۰

پیوست ۲

معرفی سایر آثار ارزشمند در محدوده / ۱۴۲

نمایه‌ها / ۱۴۸

منابع و مآخذ / ۱۵۲

سخن نخست

خیابان صلح، مفهوم دینی از آشتی و روابط مسالمت آمیز چند فرهنگی را در عرصه کالبدی فضایی شهر به نمایش می گذارد که اصل مدیریت و طراحی شهری خردورزانه براساس اندیشه بنیادین صلح و دوستی اقوام و ادیان است. این مسالمت اندیشه از پویایی میراث فرهنگی، تجربیات تاریخی، شعور متعارف جامعه و شرایط سیاسی کشورزاده شده است که دارای ارزش های متمایزی است و بخشی از هویت تاریخی شهر تهران را شکل می دهد. به بق نشان دهنده فرهنگ سازی ایرانیان است.

خیابان سی تیر دارای ارزش های متمایزی نسبت به سایر نواحی تاریخی شهر تهران است که موقعیت آن را در سطح شهری، ملی و بین المللی بی همتا کرده است. محور باز نمودی از پیوند زندگی، کار، سیاست، تاریخ و ادیان است که به دلیل ارزش های ویژه مستحق جایگاه ویژه ای است و در واقع این هم نشینی ادیان بیانگر زندگی مسالمت آمیز توأم با احترام میان آن و پیوند آن ها در سابقه تاریخی این سرزمین است، نکته ای که جهان امروز بیش از هر زمان دیگری به آن نیازمند است.

به منظور حفظ و معرفی ارزش های تاریخی، اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و معماری این خیابان و معرفی هر چه بهتر آن به شهروندان، مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهر تهران اقدام به انتشار کتاب معرفی آثار خیابان های سی تیر و میرزا کوچک خان شهر تهران به عنوان «خیابان صلح» نمود. در این کتاب ضمن ارائه توضیحاتی در خصوص مکان ها و ابنیه ارتباط آن با تحولات تشریح شده است و به منظور بازنمایی بیشتر، تصاویر مربوط به تحولات اجتماعی، سیاسی و سایر ویژگی های بارز زندگی از طریق تصویر نمایش داده شده است.

بدیهی است، نگارش این کتاب تنها باز نمود گوشه ای از سرمایه های عظیم این مرزوبوم و ظرفیت فرهنگی جامعه ایرانی - اسلامی در نیل به صلح و آشتی به مفهوم واقعی آن به خوانندگان و علاقه مندان است. امید است با همکاری پژوهشگران بتوانیم بیش از پیش در اعتلای اندیشه صلح مدار اسلام به جامعه جهانی قدم برداریم.

شهرداری تهران